

Finnstövaren nr 3-2011

Nya möjligheter tack vare finska forskares kartläggning av orsaken till ataxi.

Eftersom man i Finland hittat den gen som orsakar ataxi samt publicerat listor över testade hundar är det viktigt att vi i Sverige förstår hur sjukdomen nedärvs. Bland de hundar som är testade som sjuka eller bärare av den sjuka genen kommer ju en del att hitta nära släktingar till sin egen hund.

Man har konstaterat att arvs gången för ataxi är **Enkel Autosomal Recessiv**

Enkel innebär att endast en gen på en vanlig kromosom styr sjukdomens uttryck.

Autosomal innebär ej könsbunden.

Recessiv innebär att dubbelt anlag för sjukdomen måste till för att avkomman skall bli sjuk.

Med andra ord, för att få ataxi måste valpen få ett defekt anlag från bägge sina föräldrar, de måste båda bära på en sjuk gen på den aktuella kromosomen, en sjuk gen som från båda föräldrarna förs vidare till valpen, hos valpen bildas då en kromosom bestående av två defekta gener (dubbling) och den utvecklar sjukdomen.

En hund som bara har ett anlag för sjukdomen kallas bärare. En sådan hund kan aldrig utveckla sjukdomen själv och med den nya gentekniken är även den möjlig att använda i avel. För om man väljer en partner som är testad fri från den defekta genen blir alla valpar friska, vissa kan förstås bli nya bärare.

Sannolikt skulle 50% vara helt fria från ataxi genen och 50% bärare av den.

Vad säger Svenska kennelklubbens regelverk?

SKK:s grundregler 2:5

att inte använda hund i avel som vid DNA-test visat sig vara bärare av dubbla anlag för allvarlig sjukdom med recessiv nedärvning. Hund som visat sig vara bärare av enkelt anlag för allvarlig sjukdom med recessiv nedärvning får användas i avel, men endast i kombination med genetiskt/hereditärt friförklarad hund och under förutsättning att detta inte står i strid med gällande hälsoprogram.

Enligt Henrik Gullans, Finland, hade fram till vårt årsmöte 2011 drygt 1000 hundar testats i Finland och ca 10 % av dessa var bärare.

Men det är alltså inget stort problem nu när vi har kunskapen, så i dagsläget följer vi bara Skk:s regler.

Den som är intresserad av att testa sin hund kan gå in på www.genoscooper.com och läsa om hur provtagningen går till.

Exempel

{ { Fri testad...frisk hund, kromosomen består av två friska gener.

{ { Bärare... frisk hund, men kromosomen har en frisk och en sjuk gen

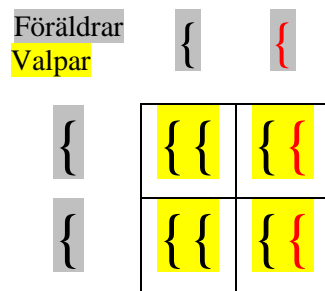
{ { Sjuk... hunden blir sjuk eftersom kromosomen består av två sjuka gener.

Här några exempel på olika parningskombinationer, parning med hundar som har sjukdomen kan vi bortse ifrån eftersom det inte sker, alla dör eller avlivas i tidig ålder.

Detta är den mest sannolika fördelningen, givetvis kan slumpen göra att vi får andra procentsatser.

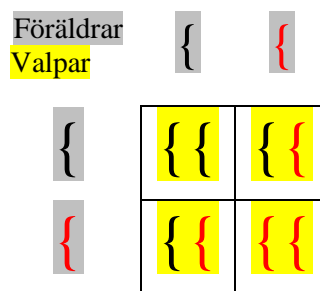
Men man kan ju tydligt se att i exempel 1 kan man aldrig få en valp med dubbla defektanlag, ingen kan alltså få Ataxi

Exempel 1

Föräldrar = en bärare och en fri testad.
Valpar = 50% fria 50% bärare.

Exempel 2

Föräldrar = båda är bärare
Valpar = 25% fria 50% bärare 25% sjuka

Avels och utbildnings kommittén